

Távirat a 25 éves Tribunához

Ilik most szólni, hurrázás és sapkalengetés nélkül, a gondok röpké szünetében, hangosan, a kipróbált barátsággal, a különbözőségben is megtalálható egyet-akarás tudatával, csak úgy, bátran átkiáltani a szomszéd-testvérhez, át a szomszéd utcában levő műhelybe, tudva, hogy ott is azt teszik, amit tenniük kell; és teszik a jobbra, szebbre törekvés erkölcsétől sarkallva, hittel, tehetséggel és ki nem centizhető lelkiismeretességgel; hétről hétre ablakot nyitnak elénk, az olvasók ezreinek Suceavától Máramarosig, Konstancától Szatmárig, rálátást az országépítés gondjaira-örömeire, a regény-, novella- és verstermesre, a szüntelenül terebélyesedő irodalmi-művészeti élet színes valóságára; mondjuk hát ünnepi pátosz nélkül, csak úgy, ahogy magunknak is mondanók: jó munkát, csak tovább, szaporodó buzgalommal.

KORUNK

Hol a határ?

Igyekszünk takarékosan élni, és ez szükséges; energiahiány van módosabb országok háza táján is. De maradjunk itthon, gyenge vigasz a mások baja. Már ha egyáltalán vigasz. E sorok morfondírozó írója is tudja, hogy az utóbbi esztendőben megsokszorozódott az energiahordozó ásványi anyagok ára, megnövekedtek az előállítás költségei, hogy ma már mélyebbre kell fúrni a kőolajért, a szén több izzadságért és fukarabban adja már a föld, hogy az iparosodás, a városiasodás temérdek energiát fogyaszt, hogy ma minden házban villanykörte világít, hogy az elmúlt negyed évszázad alatt csak városon több millió lakás épült, és ezek fűtése, világítása nem törpe gond, hogy nálunk az egy termékegységre számított energiafogyasztás nagyobb, mint a fejlett gazdasággal rendelkező államokban, de ne soroljuk tovább, hogy hol és hová kell ilyen vagy olyan energia — igyekszünk takarékosan felhasználni azt, ami van, amennyi van, valahogy úgy, hogy mindenüvé jusson.

A csinnadrattás kampányok ideje lejárt. A napilapok már nem biztatnak arra, hogy télvíz idején kapcsoljuk ki a jég szekrényünket, nem bizonygatják, hogy a száz-wattos villanyégőknek hatvanásra való kicserélése mekkora haszonnal jár, hogy olvasáshoz-íráshoz jobb a szerény asztali lámpa, mint az egész szobát megvilágító, nyolckarú csillár. Szerintem a villanyszámlának nagyobb meggyőző ereje van, mint egy százezres példányban kinyomtatott, öles ábrákkal gazdagon megtűzdelt takaré-kossági buzdításnak.

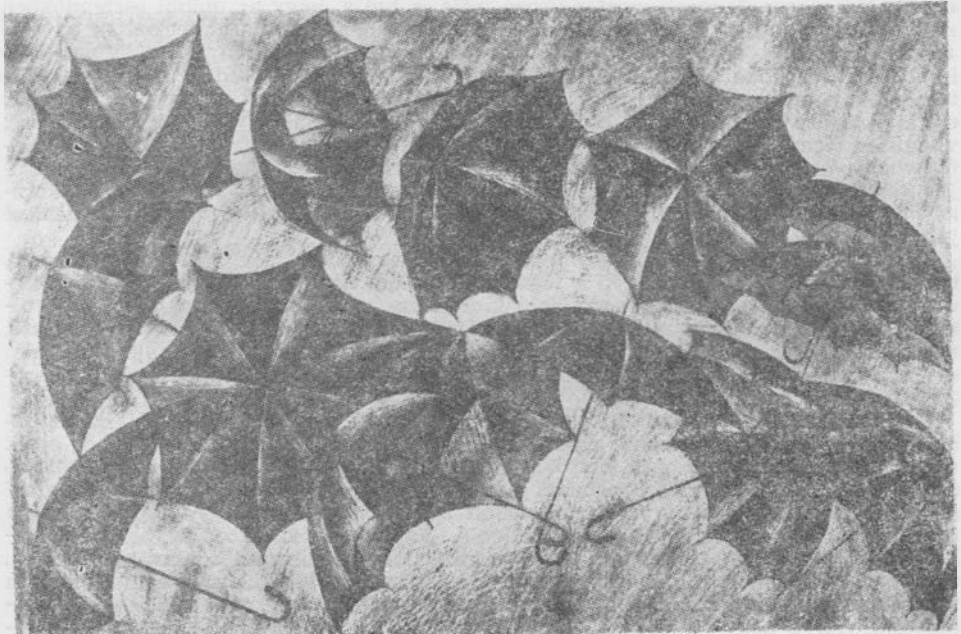
Nem egy riportba öntött nagyképu nyilatkozatot olvastam az elmúlt hónapokban. A pillangónyi öröm után egész sor kérdés maradt bennem. Hogy lehet egyik napról a másikra vagy egyik hétről a másikra ezer vagy éppen tízezer kilowattóra áramot megtakarítani? Én ilyesmivel nem mernék dicsekedni! Félnék, hogy valaki azt mondaná: elvtársam, te a kampány előtt igen könnyelműen fogyasztottad a drága energiát! Vagyis: pazaroltál — büntetlenül. Vagyis: te is okozója vagy a jelenlegi állapotoknak. De hallhatnék ennél cifrábbat is: meghúztad a csavart, rendben, de lássuk, mi van a dicséretet érdemlő buzgóságod mögött? Mert végül is nem a takarékoság kedvéért takarékoskodunk, hanem azért, hogy még többet fogyaszthassunk. Azért, hogy olcsóbb és több legyen a termék, hogy esetleg egy új műhely-lyel, üzem- vagy gyárrészleggel gazdagodjunk, hogy javítsunk az emberek élet- és

munkafeltételein, divatosabb szóval: az élet minőségén. Mert az ésszerűtlen energia-takarékosság igen nagy károkat okozhat. Ha erre nem volna éppen elég példa, ki-találni százat is lehetne. Vajon nem csökken a munka termelékenysége abban a készruhágyárban, ahol a varrógépek mellett fáznak a munkásnők? Lehet-e dolgozni nagykabátban a nyomda kötészeti osztályán? Vagy akár egy irodában is? Vajon a rosszul fűtött és gyengén megvilágított munkahelyeken megvan-e a szükséges ter-melőkedv, avagy számokkal is kimutatható a termelékenység csökkenése, a minőség romlása, a megbetegedések gyakorisága, az elhasználódás gyorsulása? Dicsekedhet-ne-e a megtakarított üzemanyag hektolitereivel egy közszállítási vállalat, mielőtt elmondhatná (és mindenki igazat is adna neki), hogy teljesítette a gyors és civili-zált utasszállítás összes „házi” feltételeit? És jelentkezhetne-e dicsekvésre az a vállalat, amely a tömbházlakások fűtését hivatott biztosítani, ha nem győződött meg arról, hogy minden lakásban megvan a szükséges, törvényesen is előírt hőmérséklet, amely a lakást otthonná teszi? Lehetne-e egy rosszul értelmezett takarékoság leple alatt hajtóanyag nélkül hagyni a szántásra felsorakozott traktorokat, a búzára éhes kom-bájnokat? És maradhatna-e fűtés, világítás nélkül akár egyetlen iskolai osztály-terem?

A válasz csak egyértelmű lehet: nem.

Pazarolni behuny szemmel is lehet, takarékosan élni-gazdálkodni nem; a pa-zarlásnak nincsenek határai, a takarékoságnak van; pazarolni mindenki tud, oko-san takarékoskodni csak a jó gazdák képesek. Közhely-igazságok? Igen. De néha ezekről is megfeledkezünk. Akkor, amikor úgy takarékoskodunk energiával, nyers-anyaggal, papírral, szóval, hogy az már több, mint pazarlás.

Kassay Miklós

Csutak Levente: Zivatar